

Věc C-621/21

**Shrnutí žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce podle čl. 98 odst. 1
jednacího řádu Soudního dvora****Datum doručení:**

6. října 2021

Předkládající soud:

Administrativen sad Sofia-grad (Bulharsko)

Datum předkládacího rozhodnutí:

29. září 2021

Žalobkyně:

WS

Žalovaný: Intervjuirašč organ na Daržavna agencija za bežancite pri
Ministerskija savet**Předmět původního řízení**

Podmínky směrnice 2011/95/EU pro udělení mezinárodní ochrany v případech genderově podmíněného násilí vůči ženám v podobě domácího násilí; alternativní možnost poskytnutí podpůrné ochrany s ohledem na existující výhrůžky vraždou ze cti v případě návratu žadatelky do země původu

Předmět a právní základ předběžné otázky

Výklad směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU ze dne 13. prosince 2011 na základě čl. 267 druhého pododstavce SFEU

Předběžné otázky

1. Použijí se v souladu s bodem 17 odůvodnění směrnice 2011/95/EU definice pojmů Úmluvy OSN o odstranění všech forem diskriminace žen ze dne 18. prosince 1979 a Úmluvy Rady Evropy o prevenci a potírání násilí na ženách a

domácího násilí pro účely klasifikace genderově podmíněného násilí vůči ženám jako důvodu pro poskytnutí mezinárodní ochrany podle Ženevské úmluvy o právním postavení uprchlíků z roku 1951 a podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU ze dne 13. prosince 2011 o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany, nebo má genderově podmíněné násilí vůči ženám jako důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle směrnice 2011/95 autonomní význam, který se liší od významu v uvedených instrumentech mezinárodního práva?

2. Je-li v případě, že je tvrzeno použití genderově podmíněného násilí vůči ženám, pro určení příslušnosti k určité společenské vrstvě jako důvodu pronásledování podle čl. 10 odst. 1 písm. d) směrnice 2011/95 relevantní výlučně biologické nebo sociální pohlaví oběti pronásledování (násilí zaměřené proti ženě pouze z toho důvodu, že je ženou), mohou být konkrétní podoby/akty/činy pronásledování, jak jsou uvedeny v demonstrativním výčtu v bodě 30 odůvodnění, rozhodující pro „viditelnost skupiny ve společnosti“, tzn. její rozlišovací znak, v závislosti na situaci v zemi původu, nebo se tyto akty mohou týkat pouze pronásledování podle čl. 9 odst. 2 písm. a) nebo f) směrnice 2011/95?

3. Představuje biologické nebo sociální pohlaví v případě, že osoba, která žádá o ochranu, uplatňuje genderově podmíněné násilí v podobě domácího násilí, dostatečný důvod pro určení příslušnosti k určité společenské vrstvě podle čl. 10 odst. 1 písm. d) směrnice 2011/95, nebo musí být konstatován ještě další rozlišovací znak, jestliže je čl. 10 odst. 1 písm. d) směrnice 2011/95/EU vykládán přesně v souladu se svým zněním, podle nějž musí být podmínky splněny kumulativně a aspekty pohlaví alternativně?

4. Musí být čl. 9 odst. 3 směrnice 2011/95 v případě, že žádající osoba tvrdí, že došlo k genderově podmíněnému násilí v podobě domácího násilí ze strany nestátního původce, který je původcem pronásledování, ve smyslu čl. 6 písm. c) směrnice 2011/95, vykládán v tom smyslu, že pro příčinnou souvislost postačuje, je-li zjištěna souvislost mezi důvody pronásledování uvedenými v článku 10 a pronásledováním ve smyslu odstavce 1, nebo musí být nutně konstatována chybějící ochrana před tvrzeným pronásledováním, resp. existuje souvislost v těch případech, kdy nestátní původci pronásledování nepovažují jednotlivé akty pronásledování/násilí jako takové za genderově podmíněné?

5. Může skutečná pohružka vraždou ze cti v případě návratu do země původu při splnění ostatních podmínek odůvodňovat poskytnutí podpůrné ochrany podle čl. 15 písm. a) směrnice 2011/95 ve spojení s článkem 2 EÚLP (nikdo nesmí být úmyslně zbaven života), nebo je nutno ji klasifikovat jako újmu ve smyslu čl. 15 písm. b) směrnice 2011/95 ve spojení s článkem 3 EÚLP, tedy v souladu s výkladem v judikatuře Evropského soudu pro lidská práva při celkovém posuzování nebezpečí dalšího genderově podmíněného násilí, resp. postačuje pro

poskytnutí této ochrany, že osoba podávající žádost subjektivně nechce využít ochranu země původu?

Uplatňovaná ustanovení unijního práva

Smlouva o fungování Evropské unie, čl. 78 odst. 1

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU ze dne 13. prosince 2011 o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany, zejména body 17, 29 a 30 odůvodnění, jakož i čl. 2 písm. d) a f), čl. 4 odst. 3 písm. c), článek 6, čl. 7 odst. 2, čl. 9 odst. 1 až 3 a čl. 10 odst. 1 a 2

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013 o společných řízeních při přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany, zejména čl. 33 odst. 2 a čl. 40 odst. 2 a 3

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 8. března 2016 o situaci uprchlic a žadatelek o azyl v EU (2015/2325(INI)) (dále jen „usnesení EP ze dne 8. března 2016“), zejména body 13, 15 a 18

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 12. září [2017] o návrhu rozhodnutí Rady o uzavření Úmluvy Rady Evropy o prevenci a potírání násilí na ženách a domácího násilí jménem Evropské unie

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 4. dubna 2019 o žádosti o posudek Soudního dvora ve věci slučitelnosti návrhů na přistoupení Evropské unie k Úmluvě Rady Evropy o prevenci a potírání násilí na ženách a domácího násilí se Smlouvami a o postupu pro přistoupení k této úmluvě (2019/2678(RSP))

Rozhodnutí Rady (EU) 2017/866 ze dne 11. května 2017 o podpisu Úmluvy Rady Evropy o prevenci a potírání násilí na ženách a domácího násilí, pokud jde o azyl a zásadu nenavrácení jménem Evropské unie

Uváděná judikatura Soudního dvora Evropské unie

Rozsudek (velkého senátu) ze dne 14. května 2020, FMS a další (spojené věci C-924/19 PPU a C-925/19 PPU, EU:C:2020:367), zejména body 192, 196 a 197

Rozsudek ze dne 7. listopadu 2013, X a další (spojené věci C-119/12 až C-201/12, EU: C:2013:720), body 45 až 47

Rozsudek ze dne 4. října 2018, Ahmedbekova (C-652/16, EU: C:2018:801), bod 89

Uplatňovaná ustanovení mezinárodního práva

Úmluva o právním postavení uprchlíků, podepsaná 28. července 1951 v Ženevě, ve znění doplněném a pozměněném Protokolem o právním postavení uprchlíků podepsaným dne 31. ledna 1967 v New Yorku (dále jen „Ženevská úmluva o uprchlících“), zejména preambule a čl. 1 písm. a) bod 2

Úmluva o odstranění všech forem diskriminace žen (CEDAW) (dále jen „Úmluva proti diskriminaci žen“), která byla přijata dne 18. prosince 1979 Valným shromážděním Organizace spojených národů, zejména článek 1

Všeobecná doporučení výboru CEDAW pro odstranění všech forem diskriminace žen, body 19, 24 a 25

Úmluva o prevenci a potírání násilí vůči ženám a domácího násilí, přijatá dne 7. dubna 2011 Výborem ministrů Rady Evropy (dále jen Istanbulská úmluva“), zejména články 2, 3, 60 a 61

Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „EÚLP“), zejména články 2, 3 a 15

Uváděná judikatura Evropského soudu pro lidská práva

Rozsudek ze dne 9. června 2009, OPUZ v. Turecko (č. 33401/02, body 97 a 98)

Rozsudek ze dne 20. července 2010, N v. Švédsko (č. 23505/09, body 55, 59, 60, 61 a 62)

Vnitrostátní právní předpisy

Zákon za ubežišťeto i bežancite (zákon o azylu a uprchlících, dále jen ZUB), zejména články 8, 9, 13 a 76b, jakož i § 1 body 5 a 6 dodatečných podmínek k ZUB

Stručný popis skutkového stavu a řízení

- 1 Žalobkyně, WS, je turecká státní příslušnice, hlásící se ke kurdské etnické skupině, sunnitská muslimka a je rozvedená. V červnu 2018 opustila Turecko a vydala se směrem do Bulharska, a to legálně s tureckým pasem a pracovním vízem. Přijela do města Plovdiv v Bulharsku. S pomocí převaděče si opatřila týdenní německé vízum a odcestovala letecky do Berlína za svou tetou. Tam podala dne 21. června 2018 žádost o ochranu, rozhodnutím Daržavna agencija za bežancite (Státní agentura pro uprchlíky, dále jen DAB) ze dne 28. února 2019 ovšem byla na základě žádosti Spolkové republiky Německo o přijetí v rámci posouzení její žádosti o udělení mezinárodní ochrany znovu přijata Bulharskem.

- 2 V rámci tří slyšení, která proběhla v říjnu 2019, žadatelka uvedla, že měla v Turecku problémy se svým rozvedeným manželem, BS, s nímž ji její rodina provdala proti její vůli a s nímž má tři dcery. Po několika případech násilí, v jejichž důsledku byla opakovaně umístěna do ženských domů pro oběti násilí, svého manžela v září 2016 opustila a začala bydlet s jiným mužem. S ním v roce 2017 uzavřela náboženský sňatek, po němž se jim narodil syn. Její biologická rodina jí při konfliktech s BS nepodporovala. Uvádí, že má obavy o svůj život a předkládá důkazy o tom, že jí bylo jejím (bývalým) manželem, jeho rodinou a její biologickou rodinou vyhrožováno a má obavy, že ji její rodina připraví o život, pokud se vrátí do Turecka. Se svým prvním manželem je od září 2018, kdy již nepobývala v Turecku, oficiálně rozvedena.
- 3 Rozhodnutím ze dne 21. května 2020 zamítl vedoucí DAB žádost WS o mezinárodní ochranu jako neopodstatněnou. DAB považuje uvedené důvody pro opuštění Turecka ve vztahu k požadované mezinárodní ochraně za nerelevantní. Pod názoru DAB nesouvisejí s žádným z důvodů uvedených v bulharském zákoně, totiž odůvodněnou obavou z pronásledování z důvodu „rasy“, náboženství, státní příslušnosti, politického přesvědčení nebo příslušnosti k určité společenské vrstvě. Navrhovatelka navíc netvrdila, že je pronásledována z důvodu svého pohlaví. Poté, co bylo toto rozhodnutí napadeno u soudu, ho Administrativen sad Sofia grad (správní soud města Sofie) a Varchoven administrativen sad (Nejvyšší správní soud) potvrdili.
- 4 Dne 13. dubna 2021 WS opět podala žádost o udělení mezinárodní ochrany a připojila devět dalších písemných důkazů, které považuje ve vztahu ke své osobní situaci a své zemi původu za relevantní. Na jejich základě WS tvrdí, že jsou u ní dány důvody k přiznání postavení uprchlíka (podle čl. 8 odst. 1 ZUB) z důvodu její příslušnosti k určité společenské vrstvě, totiž žen, které zažily domácí násilí, a žen, které jsou potenciálními oběťmi zločinů ze cti. V žádosti se uvádí, že původci pronásledování jsou nestátními původci, před nimiž ji turecký stát nemůže chránit, ať přijme jakákoliv opatření. Proti případnému návratu do Turecka je namítáno, že cizinka tam nemá nikoho, na koho by se mohla spolehnout, a obává se, že ji její rozvedený manžel připraví o život nebo se stane obětí vraždy ze cti ze strany jeho nebo její biologické rodiny nebo že bude znovu nucena k uzavření sňatku. Má za to, že se její situace v mezidobí zhoršila, protože má dítě s mužem, za nějž není provdána. Jako novou okolnost uvádí vystoupení Turecka z Istanbulské úmluvy v březnu 2021. WS tvrdí, že splňuje podmínky podle čl. 9 odst. 1 bodů 1 a 2 ZUB pro poskytnutí humanitárního statusu, protože v případě návratu do Turecka by byla vystavena porušení článků 2 a 3 EULP.
- 5 Orgán DAB uskutečňující slyšení následnou žádost podanou WS o zahájení řízení o udělení mezinárodní ochrany nepřipustil. Toto zamítnutí napadá WS žalobou k předkládajícímu soudu. Rozsudek tohoto soudu nelze napadnout kasační stížností. Je konečný a nabývá právní moci svým vyhlášením.

Hlavní argumenty účastníků původního řízení

- 6 Žalobkyně navrhuje, aby soud zrušil rozhodnutí orgánu DAB uskutečňujícího slyšení. Má za to, že v následné žádosti o ochranu předložila nové písemné důkazy o své osobní situaci a zemi svého původu. Tvrdí, že jsou u ní splněny zákonné podmínky pro přiznání postavení uprchlíka, resp. že předložila nové důkazy toho, že jsou splněny podmínky pro udělení humanitárního statusu podle ZUB.
- 7 Žalovaný se žalobě brání a navrhuje její zamítnutí. Má za to, že v napadeném rozhodnutí posoudil písemné důkazy a že navrhovatelka nepředložila žádné nové skutečnosti ve vztahu ke své osobní situaci a zemi svého původu, které by odůvodňovaly postavení uprchlíka a humanitární status podle ZUB a které by již nebyly zohledněny při předchozím zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany.
- 8 Podle názoru předkládajícího soudu jsou splněny podmínky pro předložení žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce Soudnímu dvoru Evropské unie.

Soud má za to, že žádost je přípustná, protože skutkový a právní stav projednávané věci spadá do působnosti unijního práva, totiž směrnic 2013/32/EU a 2011/95/EU. Senát, který ve věci rozhoduje, poukazuje na skutečnost, že se mu nepodařilo nalézt rozsudky Soudního dvora o totožných otázkách, které by byly nápomocné pro rozhodnutí o sporu u něj vedeného.

Stručný popis odůvodnění žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce

- 9 Podle názoru předkládajícího soudu je posouzení existence nových prvků v situaci žalobkyně jako uprchlíka přímo spojeno s posouzením otázky, zda splňuje hmotněprávní podmínky pro udělení mezinárodní ochrany podle směrnice 2011/95/EU. S přihlédnutím k bodu 17 odůvodnění této směrnice načrtává předkládající soud okruh nástrojů mezinárodního práva, které jsou podle tohoto ustanovení pro členské státy závazné. Kromě Ženevské úmluvy o uprchlících a Protokolu o právním postavení uprchlíků, jež je její součástí, jsou to Úmluva proti diskriminaci žen a Istanbulská úmluva (zejména s ohledem na zákonné definice obsažené v člancích 34 až 40). Ačkoliv posledně jmenovanou úmluvu nelze v Bulharsku použít (protože podle rozhodnutí bulharského Ústavního soudu není slučitelná s bulharskou ústavou, a nelze ji proto ratifikovat), má předkládající soud za to, že je s ohledem na čl. 10 odst. 1 písm. d) směrnice 2011/95 relevantní, aby bylo možno zohlednit podmínky v zemi původu pro případ návratu žadatelky do ní (zejména s ohledem na vystoupení Turecka z této úmluvy).
- 10 Hlavní otázka, která ve věci v souvislosti s použitelnými mezinárodními smlouvami vyvstává, je, zda předkládající soud při posouzení výrazu „genderově podmíněné násilí“ může použít legální definice Úmluvy proti diskriminaci žen a Istanbulské úmluvy, nebo zda má tento pojem svůj autonomní význam. Za účelem vyjasnění těchto aspektů je předkládána **první předběžná otázka**.

- 11 Ohledně druhé předběžné otázky považuje senát rozhodující ve věci za užitečné výkladové pomůcky v Obecných doporučeních výboru Spojených národů pro odstranění všech forem diskriminace žen (dále jen výbor CEDAW), bodech 19, 24 a 25. V doporučeních je genderově podmíněné násilí definováno zaprvé jako násilí, které je zaměřeno proti ženě z toho důvodu, že je ženou, nebo kterým jsou neúměrně postiženy ženy, a zadruhé jako násilí zaměřené proti skupinám žen, které jsou příslušnicemi skupin vyžadujících ochranu a znevýhodněných skupin, nebo proti skupinám žen, které navíc k diskriminaci, které je zaměřeno proti nim jako ženám, mohou být vystaveny rovněž několikeré diskriminaci, jenž se zakládá na dalších důvodech, jako je „rasa“, etnická či náboženská identita, zdravotní postižení, věk či jiné faktory.
- 12 Istanbulská úmluva definuje na jedné straně „genderově podmíněné násilí vůči ženám“ rovněž jako násilí, jež je zaměřeno na ženu, protože je žena, a „násilí vůči ženám“ jako porušování lidských práv. Podle názoru předkládajícího soudu lze toto porušení lidských práv vztáhnout na pronásledování podle čl. 9 odst. 1 směrnice 2011/95/EU. Na druhé straně definuje Istanbulská úmluva „domácí násilí“ jako všechny činy fyzického, sexuálního, psychického nebo ekonomického násilí, k nimž dojde v rámci rodiny či domácnosti nebo mezi bývalými či současnými manželi a partnery, bez ohledu na to, zda pachatel sdílí nebo sdílel společné bydliště s obětí. Podle názoru předkládajícího soudu korelují takto definované konkrétní činy genderově podmíněného násilí vůči ženám s pronásledováním uvedeným v čl. 9 odst. 2 písm. a) a f) směrnice 2011/95/EU.
- 13 Předkládající soud dále přihlíží k usnesení EP ze dne 8. března 2016. V něm se zdůrazňuje, že různé podoby násilí a diskriminace na základě pohlaví, mimo jiné sexuální násilí, nucené sňatky, domácí násilí, tzv. zločiny ze cti a diskriminace na základě pohlaví, kterou členský stát považuje za nezákonnou, představují pronásledování a měly by být považovány za legitimní důvod žádosti o azyl v EU. Senát ovšem přihlíží rovněž ke stanovisku generálního advokáta G. Hogana ze dne 11. března 2021 v řízení o posudku 1/19, zahájeném na žádost Evropského parlamentu (EU:C:2021:198). Podle bodu 161 stanoviska unijní právo ve své současné podobě obecně nestanoví povinnost zohlednit násilí na ženách jako jednu z forem pronásledování, která může vést k přiznání postavení uprchlíka.
- 14 Ohledně klasifikace genderově podmíněného násilí vůči ženám jako důvodu pro udělení mezinárodní ochrany má předkládající soud pochybnosti, jak má vykládat pojem příslušnosti k určité společenské vrstvě podle čl. 10 odst. 1 písm. d) směrnice 2011/95. Zejména, zda je biologické/sociální pohlaví oběti pronásledování (násilí zaměřené proti ženě pouze z toho důvodu, že je ženou) postačující pro konstatování takové příslušnosti. Nebo mohou být konkrétní formy/akty/činy pronásledování rozhodující pro „viditelnost skupiny ve společnosti“ (být tedy jejím rozlišovacím znakem), přičemž je zapotřebí přihlížet k situaci v zemi původu. A konečně, zda se takové činy mohou týkat pouze pronásledování podle čl. 9 odst. 2 písm. a) a b) směrnice 2011/95. Jinými slovy, zda s přihlédnutím k doslovnému výkladu čl. 10 odst. 1 písm. d) směrnice 2011/95 by bylo nutno určit další rozlišovací znak skupiny.

- 15 Ve svých úvahách **ke třetí předběžné otázce** senát rozhodující ve věci konstatuje, že čl. 10 odst. 1 písm. d) směrnice 2011/95 definuje příslušnost k určité společenské vrstvě dvěma podmínkami, které musí být splněny současně. Na jedné straně musí příslušníci této skupiny sdílet „vrozený charakteristický rys“, „společnou minulost, kterou nelze změnit“, nebo „charakteristiku nebo přesvědčení, které jsou natolik zásadní pro totožnost nebo svědomí, že daná osoba nemá být nucena, aby se jí zřekla“. Na druhé straně musí mít tato skupina v dotyčné zemi vlastní totožnost, protože ji okolní společnost vnímá jako „odlišnou“.
- 16 Zároveň jsou v tomto ustanovení jako relevantní pro tento pojem výslovně uváděna hlediska spojená s pohlavím, včetně genderové identity, je ovšem použita spojka „nebo“, která odkazuje na existenci alternativ: pro určení příslušnosti k určité společenské vrstvě nebo vymezení charakteristického rysu takové skupiny.
- 17 Předkládající soud zdůrazňuje, že definici příslušnosti k určité společenské vrstvě nelze vnímat odděleně od situace v zemi původu. Konstatuje ovšem, že při snaze kvalifikovat tvrzené domácí násilí jako formu genderově podmíněného násilí je nutno přihlídnout k okolnosti, že se musí týkat žen na všech úrovních společnosti nezávisle na jejich věku, jejich příjmu, jejich sociálnímu postavení a zemi jejich původu. V některých společnostech je ovšem domácí násilí příliš často považováno za osobní problém a příliš snadno tolerováno. To navíc předkládajícímu soudu znesnadňuje domnívat se, že konkrétní forma/akt/skutek genderově podmíněného násilí (domácí násilí) je pro „viditelnost skupiny ve společnosti“ jakožto část definice v čl. 10 odst. 1 písm. d) směrnice 2011/95 rozhodující. Specifikem tvrzeného pronásledování podmíněného pohlavím naproti tomu je, že pachatel, který se násilí dopouští, je osobou, kterou oběť zná, a že oběť se často nachází v postavení ekonomické nebo jiné závislosti na pachateli, což posiluje strach z nahlášení násilí. V důsledku toho oběti hrozí, že se znovu stane obětí pachatele nebo rodiny. Zde nachází předkládající soud další argumenty, které hovoří proti tomu, aby pro konkrétně tvrzené domácí násilí v projednávané věci byla forma/činy genderově podmíněného pronásledování rozhodující pro „viditelnost“ skupiny ve společnosti ve smyslu dotčeného ustanovení směrnice 2011/95.
- 18 V úvahách týkajících se **čtvrté předběžné otázky** dospívá předkládající soud k dílčímu závěru, že pro určení příslušnosti k určité společenské vrstvě je v projednávané věci relevantní pouze biologické nebo sociální pohlaví žadatelky. Důvod umožňující výše uvedený výklad nachází soud v bodě 30 odůvodnění a v čl. 4 odst. 3 písm. c) směrnice 2011/95. Podle názoru předkládajícího soudu představuje zejména násilí vůči ženě z důvodu, že je ženou, relevantní důvod pronásledování. Oběť utrpěla řadu konkrétních forem/aktů/činů genderově podmíněného pronásledování, včetně tvrzeného domácího násilí a hrozby vraždy ze cti. Dosahují-li tyto konkrétní akty/činy s ohledem na svůj druh nebo opakování stupeň závažnosti stanovený v čl. 9 odst. 1 směrnice 2011/95 a je-li je možné klasifikovat jako závažné porušení základních lidských práv, je genderově

podmíněné násilí důvodem pro přiznání postavení uprchlíka, jestliže žadatel prokáže odůvodněnou obavu z takového pronásledování.

- 19 Navzdory tomu senát rozhodující ve věci váhá klasifikovat tvrzené genderově podmíněné násilí v podobě domácího násilí jako důvod pro udělení mezinárodní ochrany. Vystává otázka, jak určit příčinnou souvislost podle čl. 9 odst. 3 směrnice 2011/95/EU v případech tvrzeného násilí ze strany nestátního původce pronásledování ve smyslu čl. 6 písm. c) směrnice 2011/95. S ohledem na použití spojky „nebo“ v bodě 29 odůvodnění a v čl. 9 odst. 3 směrnice 2011/95 je příčinná souvislost vykládána následovně: (i) souvislost mezi důvody pronásledování a pronásledováním samotným nebo (ii) souvislost mezi důvody pronásledování a neexistencí ochrany před pronásledováním v případech, kdy neexistuje souvislost mezi důvody a pronásledováním.
- 20 Podle definice v čl. 6 písm. c) směrnice 2011/95 musí být ovšem v případě, že původcem tvrzeného pronásledování je nestátní původce, možno prokázat, že aktéři uvedení pod písmeny a) a b) nejsou schopni nebo ochotni nabídnout ochranu před pronásledováním, resp. vážnou újmu ve smyslu článku 7. V tomto smyslu by bylo nezbytně nutné konstatovat u konkrétního případu násilí příčinnou souvislost s chybějící ochranou v zemi původu. V tomto ohledu se předkládající soud zabývá rovněž tím, zda pro konstatování příčinné souvislosti podle čl. 9 odst. 3 směrnice je relevantní okolnost, že nestátní původci pronásledování ani oběti nepovažují jednotlivé akty pronásledování/násilí jako takové za genderově podmíněné, resp. zaměřené proti oběti pouze z důvodu biologického nebo sociálního pohlaví. Jak bude tato otázka posuzována zejména v případě, že žádající osoba v popisu svého příběhu neuvede, že měla „genderově podmíněné problémy“? Správní orgán tak měl v projednávané věci rovněž za to, že „žadatelka je plnoletá a neuvedla, že byla pronásledována z důvodu svého pohlaví“.
- 21 **Pátou předběžnou otázkou** předkládající soud pokládá pro případ, že tvrzené pronásledování v podobě násilí podmíněného pohlavím – domácího násilí – nebude důvodem pro přiznání statutu uprchlíka. V tomto případě by bylo nutno zkoumat, zda jsou splněny podmínky pro poskytnutí doplňkové ochrany, tedy zda by navrhovatelka, pokud by se vrátila do země svého původu, byla vystavena reálné hrozbě, že utrpí vážnou újmu ve smyslu čl. 2 písm. f.) směrnice 2011/95 ve spojení s jejím čl. 15 písm. a) a b). V tomto smyslu senát přihlíží k bodu 34 odůvodnění směrnice 2011/95 ve spojení s články 2 a 3 EÚLP, jakož i čl. 3 písm. a) Istanbulské úmluvy a body 1 a 7 Obecného doporučení CEDAW č. 19. Tato ustanovení definují genderově podmíněné násilí jako porušení základních lidských práv a svobod.
- 22 V této souvislosti senát rozhodující ve věci pokládá otázku, jak má být tvrzené vyhrožování vraždou ze cti kvalifikováno pro účely doplňkové ochrany – zda je postačující pro konstatování reálné hrozby utrpění vážné újmy uvedené v čl. 15 písm. a) směrnice 2011/95, nebo zda je nutno jej vykládat jako nelidské a ponižující zacházení ve smyslu čl. 15 písm. b) směrnice 2011/95 ve spojení s

článkem 3 EÚLP, a sice s ohledem na žadatelkou tvrzené nebezpečí opakovaného nuceného sňatku, stigmatizace ve společnosti, které jsou vystaveny neprovdané ženy s nemanželským dítětem, zneužívání a s ohledem na strach, že se znovu stane obětí muže, s nímž se rozvedla, nebo rodiny.

Předkládající soud chce zejména zjistit, zda subjektivní prvek definice v čl. 2 písm. f) směrnice 2011/95 („nechce přijmout ochranu dotyčné země“), včetně odmítání možnosti využít azylové domy, které jsou útočištěm pro oběti domácího násilí, a to z důvodu vyhlídky na dlouholeté „vězení“, které mnohé přiměje k návratu do násilného rodinného prostředí, protože nemají žádnou mužskou nebo rodinnou podporu, postačuje pro poskytnutí doplňkové ochrany, jestliže existuje reálná výhrůžka vraždou ze cti, k jejímuž splnění postačuje jeden jediný úspěšný čin pachatele.